

به نام خدا

محتوای آموزشی درس دهم (دریادلان صف شکن) فارسی 1

الف : کلمات مهم املائی :

حاشیه ، اشتیاق ، مُسَلِّح ، جلیقه های نجات ، ... و سواس یک قاضی می کاوند ، راست وریس ، سکان دارها ، واریس ، طرز استفاده از ماسک ، محض ، بی تکلف ، شگفت انگیز ، گنجینه های راز ، سوله ، رُعب ، تجلی ، آکنده ، غواص ها ، صف طویل ، فتوحات ، بی غرور ، عظیم ترین تحولات ، سردمداران ، نسیان ، غفلت ، خور ، نفوس ، معرکه ، جُنود ، در پی تلافی ، حیرت زده ، جاودانگی ، اسوه ، مبدا امام را تنها بگذاری ، بولدورچی ، خاک مظهر فقر ، غنای خالق ، تفهیم ، راهی به مراتب قرب نداری ، استدعا ، اجابت ، خانقاه ، مُقریان قران ، مُعرّف برپای خاست

ب: معانی لغات :

مشیت : اراده ، خواست - **حاشیه** : ساحل ، کنار - **دریا دل** : شجاع - **زائران** : زیارت کنندگان - **وسواس** : بسیار حساس ، دودل - **راست وریس کردن** : آماده کردن ، مهیا کردن - **سکان داران** : هدایت کنندگان ، رهبران - **سکان** : وسیله ویا ابزاری دردنباله کشتی برای حرکت دادن کشتی از یک سمت به سمتی دیگر - **واریس** : بررسی ، بازرسی - **بی تکلف** : ساده - **تکلف** : رنج ، زحمت - **در نمی یافته ای** : پی نمی برده ای - **ولی امر** : پیامبر وجانشینان ایشان ، آن کسی که دارای ولایت باشد - **سوله** : ساختمان ویا اتاق سقف دار فلزی - **رُعب** : وحشت ، ترس ، دلهره - **قوه الهی** : قدرت وعظمت خداوندی - **یارا** : توانایی ، قدرت - **تجلی** : آشکار شدن - **جنگ بدر** : نام جنگ مسلمانان با مشرکان که در سال دوم هجرت روی داد - **حنین** : نام جنگی است بین مکه وطائف که بین مسلمانان وکافران پس از فتح مکه اتفاق افتاد - **عاشورا** : روز دهم محرم 61 هجری که در آن روز امام حسین ع وهفتادو دوتن از یاران با وفایشان شهید شدند - **آکنده** : پر ، مملو - **طویل** : طولانی - **فتح** : پیروزی - **وسعت** : گستردگی ، پهنا - **خیل** : گروه ، سپاه ، لشکر - **فتوحات** : پیروزی ها - **بی غرور** : ساده - **نسیان** : فراموشی - **سردمدار** : رئیس ، مرشد ، سر دسته ، **با اشتیاق** : با میل وعلاقه - **خور** : زمین پست ، شاخه ای از دریا - **جُنود** : سپاهیان ، لشکریان - **جُند** : سپاه ، لشکر - **معرکه** : میدان جنگ - **جوار** : کنار ، همسایه - **أسوه** : نمونه ، الگو ، سرمشق - **عنا** : تونگری ، بی نیازی - **تفهیم** : یاد دادن ، فهماندن - **أنس گرفتن** : آرامش یافتن ، خو گرفتن - **بنیان** : اساس ، پایه ، ریشه - **قُرب** : نزدیک شدن (به خدا) - **علمداران** : پرچمداران ، پیشروان **مجاهد** : تلاش وکوشش کننده (در راه خدا) - **عظیم** : زیاد ، بزرگ - **استدعا** : خواهش ودرخواست کردن - **اجابت** کردن : قبول کردن ، پاسخ دادن - **خانقاه** : محلی که درویشان در آن جمع می شوند - **مُقریان قران** : قرآن خوانان **مُعرّف** : کسی که معرفی می کند ، شناساننده ، **فراتر** : بالاتر ، جلوتر - **ازتخت فرود آمد** : از تخت پایین آمد.

ج: آرایه های ادبی :

در حاشیه اروند جاری می گردد: جاری ایهام تناسب دارد 1- انجام می گیرد 2- روان شدن (با توجه به اروند رود)

قلب دشمن: ایهام دارد 1- دل 2- میان، وسط - بچه ها گوشه ی خلوتی یافته اند: مجاز از رزمندگان - ناگاه دلت می لرزد: کنایه از نگرانی، ترس - راست وریس کردن: کنایه از آماده کردن - اشیا گنجینه هایی از رازها: تشبیه (اشیا مشبه، گنجینه ها: مشبه به) - دریادل: کنایه از شجاع -دل شیطان: استعاره از دشمن - هیچ قدرتی یارای ... مجاز از قدرتمند - بدر، حنین، عاشورا: مراعات نظیر، تلمیح دارند به جنگ های صدر اسلام - آفتاب فتح: تشبیه آسمان سینه - مومنین: تشبیه - به آب زدن و خط را گشودن: کنایه از راه آب حمله کردن - با آرامش واطمینانی که حاصل ایمان است: تلمیح دارد به آیه 28 سوره رعد (الا بذكر الله تطمئن القلوب) - صلوات گرفتن: کنایه از درخواست صلوات دشمن، برده ماشین است: تشبیه، استعاره، تشخیص - کوهی از آتش نشسته است: اغراق، استعاره از بولدوزر - آتش دشمن: مجاز از انفجارها، گلوله های دشمن - انسی با خاک گرفته اند: کنایه از تواضع - فقر، غنا: متضاد - دستشان را بفشار: کنایه از صمیمیت - شانه پهن: کنایه از توانمندی، قدرت - بر شانه پهنشان بوسه زدن، کنایه از احترام، مقدس دانستن - حسرت نبرم به خواب آن مرداب: خواب مرداب: تشخیص - مرداب: استعاره از انسان های ترسو و بی تحرک - کارام درون دشت شب خفته است: تشبیه (شب: مشبه، دشت: مشبه به)

د: نکات دستوری :

اگر جمله ای یک فعل داشته باشد و دارای معنای کامل باشد جمله ساده می گویند اما اگر دو فعل داشته باشد که تکمیل کننده هم باشند جمله غیر ساده می گویند: مثال: غروب نزدیک می شود. (جمله ساده) تاریخ مشیت باری تعالی است که از طریق انسان ها به انجام می رسد (جمله غیر ساده)

توجه: در جملات غیر ساده معمولا یکی از حروف ربط: که، تا، اگر، چون، می آید باید توجه داشت که گاهی این حروف از جمله غیر ساده حذف می شوند که باید از معنی آن فهمید مثل: ما می دانستیم شما می آیدید در اصل جمله این بوده: ما می دانستیم که شما می آیدید (از معنی فهمیدیم که حرف "که" حذف شده است)

توجه: اگر حروف ربط "و" "اما" در بین جملات بیابند جمله غیر ساده نمی سازند و همچنین "لکن، ولی، لیکن، لیک" مثال: بعد از خواندن دعای فرج و توسل به آب زدند و خط را گشودند

در مثال بالا دو جمله ساده آمده است: مثال: پیران قبیله خویش را حرمت دار ولیکن به ایشان موع مباحش (جملات ساده هستند)

نمادها: نماد های شعر زیر: حسرت نبرم به خواب آن مرداب کارام درون دشت شب خفته است

دریایم و نیست باکم از طوفان دریا همه عمر خوابش آشفته است

مرداب : نماد هنسان های ترسو ، بی تحرک - **شب** : نماد تیرگی ، ظلم ، بد بختی - **خفتن** : نماد غفلت ، بی خبری -

دریا : نماد انسان شجاع ، پر تحرک - **طوفان** : نماد مشکلات و ناملايمات

ه: جمع های مکسر :

جُنود: جمع جند - **اشیا** : جمع شیء - **نفوس** : جمع نفس - **قلوب**: جمع قلب - **وسایل** : جمع وسیله - **خطوط** : جمع خط

ز : کتاب **اسرار التوحید** نوشته محمد بن منور می باشد - **دریادلان صف شکن** : نوشته شهید مرتضی آوینی به نقل از مجله

ادبیات داستانی شماره 12 مهر ماه 1372

موفق باشید

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir